

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVI підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

22 лютого 2024

Київ 2024

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. 406 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 11 від 22.04.2024)

Редакційна колегія:

Голова Трофименко М.В., ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;

Члени редколегії Балабаниць А.В., доктор економічних наук, професор;
Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Булатова О.В., доктор економічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Іванець Т. М., голова Ради молодих вчених МДУ, кандидат політичних наук;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Омельченко В.Я., доктор економічних наук, професор;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор;
Толпежніков Р.О., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 22 лютого 2024 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

необхідності як систематизації, так і узагальнення доволі розгалуженої проблематики вітчизняної культурології – нової гуманітарної науки, – яка активно розвивається від 90-х років минулого століття.

Складність ситуації, що простежується на теренах вітчизняного культурологічного знання, багато в чому визначається хаотичним розвитком культурології в умовах 90-х років ХХ століття, коли йшов процес перекваліфікації представників різних гуманітарних наук у культурологів, оскільки спеціалістів такого профілю країна не мала. Внаслідок цього, або акцентувалася історія культури, або практикувалося додавання культурологічного – аспекту, виміру, контексту – чи не до кожної, близької до культурології, теми. Оскільки специфічні засади, які атрибутовалися б саме як засади культурологічного аналізу ще не були розроблені, дослідження найрізноманітніших проблем спиралися на традиційну методологію, яка роками відпрацьовувалася на гуманітарних теренах. Подібний «дослідницький прийом» створював ілюзію аргументації нового гуманітарного знання у просторі «історія культури – культурологія».

У сучасних умовах, хоча і доволі повільно, але ситуація змінюється, передусім, за рахунок обґрунтування чинників нової спеціальності та викладання культурології в переважній більшості вузів. Помітно активізувалася і науково-дослідницька сфера. Все це вимагає чіткого усвідомлення та відтворення тої ситуації, яка існує сьогодні, і може бути спрогнозована на кілька найближчих років.

Отже, розкриття «за» і «проти» теперішнього теоретико-методичного стану української культурології і створення авторської моделі витоків, сучасного стану та перспектив розвитку культурологічного знання, адже воно базується саме на засадах культурології, сьогодні є на часі, цікавим та перспективним для дослідження.

Сікорська Ірина
доцент, доцент кафедри культурології,
директор Центру міжнародної освіти
Маріупольський державний університет

КУЛЬТОРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ВИЩІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ

Вища освіта в Україні сьогодні стає платформою для співпраці та взаєморозуміння між різними культурами. Вищі навчальні заклади виступають як агенти культурної

дипломатії, підтримуючи міжнародні обміни та ініціативи для сприяння взаєморозумінню та співпраці. Євроінтеграція вимагає розвитку міжкультурної компетентності. Вищі навчальні заклади стали активно впроваджувати освітні програми та предмети, спрямовані на розширення розуміння студентів щодо культурної різноманітності та взаємодії. Прикладом є діяльність кафедри культурології Маріупольського державного університету. На сайті кафедри говориться про важливість і перевагу дослідження культури, що дозволяє розглядати її як вагомую силу, що формує та трансформує суспільство, а позицію культуролога як дослідника і промоутера, що здатен згуртувати людей навколо спільного розуміння і досвіду, спонукаючи до якісних змін у суспільстві [1]. Кафедра активно співпрацює з музеями, галереями, театрами та іншими культурними установами для спільного розвитку та підтримки культури. Збільшення міжкультурного взаєморозуміння сприяє високому рівню культурної компетентності серед учасників міжнародного співробітництва в галузі освіти. Культурна компетентність є ключовою для успішного співробітництва, оскільки вона дозволяє ефективно взаємодіяти з представниками різних культур [2].

На особливому місці – співпраця з вітчизняними іноземними культурними інститутами. Громадські та політичні діячі, діячі культури стають активними учасниками освітнього процесу, читають лекції, виступають на конференціях, круглих столах та інших публічних заходах.

Збереження та розвиток мовної різноманітності великою мірою сприяє збереженню культурної спадщини. Зміни в мовній політиці вищої освіти повинні враховувати не лише офіційний статус мов, але й культурні аспекти.

Неможливо сьогодні не відзначити роль інноваційних технологій, а саме - використання інновацій у вищій освіті, що може допомогти зберегти та просувати культурну спадщину. Доведено, що цифрові технології, дистанційна освіта та віртуальна реальність можуть створювати інтерактивні можливості для вивчення та популяризації культурних аспектів.

Особливу роль останнім часом відіграє створення мультикультурного середовища для навчання у сучасному закладі вищої освіти. Розвинуте міжнародне співробітництво, присутність іноземних студентів допомагає місцевим студентам та освітянам розширити світогляд, ознайомитися з різноманіттям культур та підходів до навчання, допомагає пристосовуватися до різних культурних контекстів, стає важливим навичкою для учасників міжнародних освітніх програм. Розмаїття культур у спільноті навчального закладу може збагатити досвід усіх учасників освітнього процесу та сприяти кращому розумінню різних підходів до навчання та виховання. Міжкультурні зв'язки сприяють формуванню відкритого

та толерантного навчального середовища, де різні культури цінуються та поважаються. Міжкультурні зв'язки також стимулюють обмін студентів та викладачів між університетами різних країн, що сприяє обміну знань та ідей. Важливим аспектом є спільна наукова та дослідницька діяльність на міжнародному рівні покращує якість освіти та сприяє розвитку інновацій у галузі освіти. Міжнародне співробітництво у галузі освіти дозволяє об'єднати зусилля для вирішення глобальних проблем, що стоять перед сучасним суспільством. І особлива роль в цьому сенсі належить культурі.

В цілому культурологічний аспект та міжкультурні зв'язки сприяють формуванню глобального громадянства та відповідального підходу до розв'язання сучасних проблем, підкреслюють важливість міжкультурних зв'язків у міжнародному співробітництві в галузі освіти та їх позитивний вплив на формування глобальної освітньої спільноти та ініціатив.

Література

1. Кафедра культурології. Маріупольський державний університет. URL: <https://mu.edu.ua/uk/departments/kafedra-kulturologiji>

Феномен культури постглобалізму – контекст військових конфліктів. Виклики і перспективи культурологічного аналізу в повоєнному світі: зб. мат. IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 22 листопада 2022 р.: у 2 ч. / Маріупольський ун-т. ; заг. ред. Ю. Сабадаш; ред. та упоряд. С. Янковський. Київ: Маріупольський університет, 2023. Ч. I. 157 с. Ч 2. 103 с.

Юр Ольга,
магістр культурології,
фахівець з культурного розмаїття та розвитку громади.
Диплом магістра 2024 р.
Маріупольський державний університет

ТВОРЧІСТЬ РАФАЕЛЯ САНТІ В СУЧАСНОМУ МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ УКРАЇНИ.

Творчість Рафаеля Санті (1483–1520), як одного з найбільш відомих та геніальних митців епохи Ренесансу, суттєво впливала на розвиток світової культури у різні часи, зокрема в сучасній Україні.

Масштабним культурно-мистецьким проектом в Україні стала виставка італійських митців «Три шедеври класичного мистецтва з музеїв Італії. Рафаель, Тиціан, Гвідо Рені» у